

BUDA-PESTA

8 Maiu st. v.
20 Maiu st. n.

Va eși duminică.

Redact.: strad'a Havas nr. 1.

Nr. 19.

ANULU XIII.
1877.

Pretinlu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

M A M ' A.

— Iubitei mele mame. —

Cea mai sublimă între toate tipurile de femeie a fost și este totu-de-una mam'a, care poartă crucea amorului, care și-sacrifică frumsețea, viața, pentru dulcele-i fructu.

Mam'a este acea profeta, care prevede viața viitoare, acea Sibilla, de pe a carei budie plapande isvorescu secretele spiritului atotștiitoru, acea farmecătoare, care ne încanta și desmărda cu legendele și doinele ei dragalasi.

Din momentul aceluia, când simțiesc la pieptul ei unu ângeru dulce de amoru, așa ni apare că și cum ar voi să înradăcineze în inimă copilasiului toate simțimentele, ideile și cugetările ei, a buna oră că și paserică care aduna câte de toate meruntisiuri de pe câmpu, pentru d'a găti puiloru unu culcusiū mōle și bunu.

Mam'a din natură ei cunoșce toate acele norme ale sanetății, prin a caror ajutoru pōte feri pe baiatul ei de calamitățile și vitregitățile lumii; acele principii morale, cari în mijlocu luptelor voru tinde baiatului taria și ajutoriu, că să nu alunece de pe calea virtutii, ci să tîntesca cu pași securi la limanulu doritu; ea unică pōte inspiră mai bine în inimă micului rege religiunea, care e destul de pu-

ternica toate a le învinge în viața, care descopere omului, descopere familiei adeverat'a chiamare, încaldiescă inimile amortite și deslăga întrebările de viața.

Și toate aceste le implinesc cu cea mai mare ingrigire, din amōrea ei nemarginita ce ea simțiescă catra dulcele-i fructu.

Mam'a și numai mam'a ne iubescă nemarginitu și adevratu, amōrea ei este pentru noi cuibulu vietii, ochii ei isvorulu focului, din care și-împrumuta faciă noastră veselă dorita, er budiele ei su-flori frumoșe, din cari și-suge sufletulu nostru viața, fericirea. În adeveru simțiescu, câtu este de debilu condeiulu meu la descrierea amōrei materne! Ajunge înse a spune, că fia mam'a ființă cea mai sermana și delasata în lume, lupte-se cu cele mai crude loviri ale sortii, fia persecutata în ori ce modu sfâșiatoriu: deca privescă la baiatul ei cum visăza celu mai dragalasiu și uniculu fericitu visu alu vietii abia resarite, cu ce caldura se alipesce de poptulu sdruncinatu de dureri și deca i aude și ocea ângerescă; — o, atunci uita toate nefericirile și neajunsurile, în loculu lacrimelor amare se ivescă unu zimbetu dulce și plinu de viața, atunci ea e ființă cea mai fericita și n'ar schimbă cu tota lumea.

Atât'a caldura posiede anim'a unei mame! Unu exemplu intr'adeveru raru alu amórei materne ni-lu dà renumitul fabulistu danesu Andersen in fabul'a sa „Istori'a unei mame.“ *)

Si ce sè dicemu inca despre chiamarea ei sacra?! A dá educatiune ingrigita copilului, care nu permite sè resara in ânima spini si maracini, nu lasa sè se incuibe invidi'a si reutatea, ce producu stricatiune si rodu cá vermele la ânim'a plapanda.

Éta cea mai frumósa si sublima chiamare a unei mame!

In asta privintia femeile din epoc'a mai buna a Romei potu servi in tóte timpurile de modelu; nici nu-i mirare, cá au avutu si o mare influintia a supra educatiunii junimei románe.

Cine n'a auditu de Cornelia, mam'a Graciloru, care respinse chiar si ofertulu de cununia alu regelui Ptolomeu, si trai numai pentru copiii sei, carora le-a datu singura o educatiune buna si ingrigita! Cunoscute sunt si Aurelia, mam'a lui Cesaru, Atia, mam'a lui Augustu, precum si nobil'a Octavia s. a.

Fara indoiéla, nu póte fi alt'a educatiune mai buna decâtu cea materna. Privirea, surisulu si vócea unei mame sunt radiele cari petrundu inteliginti'a copilului, cari luminéza consciinti'a. Déca unde-va, apoi de siguru in cele ce se tienu de chiamarea unei mame nu póte fi totu un'a, óre mam'a ori doic'a imbraca prunculu? de la mama ori de la o straina primesce prunculu primele invetiaturi? pe bratiile mamei adórme copilulu, séu la povestile inveninate ale unei servitóre corupte?

Implinirea cu acuratéia a acestoru legaminte poftesce o iubire frageda, nemarginita, ceea ce gasimu numai si numai la mame.

„Prefaceti scólele in mame!“ a fostu dorinti'a pia a nobilului Pestalozzi.

Sè nu ne miràmu, déca mam'a e pururia mai iubita si stimata dintre tóte femcile, càci dins'a lucra cu jertfire spre binele generatiunii viitóre. Numai mam'a va aparé inaintea lumei cá o fiintia dragalasia, frumósa cá visurile melancoliceii fantasii, incantatóre cá poesi'a in farmeculu seu si farmecatóre cá doin'a ce adórme, adórme linu.

Lazaru P. Petrinu.

*) S'a publicatu in „Familia“, nr. 51 anulu 1875.

POESII DUPA HEINE.

(Din colectiunea mea „Poeti germani.“)

I.

Tu esti cá si-o floricea,
Blânda, gingasia, frumósa;
Cându privescu la tine, draga,
Simtu o jale durerósa.

Pe-alu teu capu asiu pune mân'a,
Si-asiu rugá pe Dumnedicu:
Blânda, gingasia, frumósa
Sè remâi totu traiulu teu!

II.

Cându tu treci pe langa mine
Si m'atinge straiulu teu,
Inim'a-mi de bucuria
Te urméza 'n drumulu teu.

Cându intorci tu ochii-ti mândri
Si privesci in fati'a mea,
Inim'a-mi e spariata,
Si nu póte a-ti urmá.

III.

Anii vinu si trecu cu graba,
Pléca ómeni in mormóntu,
Dar amorulu meu reimane
Vecinicu neschimbatu si sfântu.

De te-asiu mai vedé odata,
Asiu picá 'n genunchi cu doru,
Si murindu ti-asiu dice inca:
O! madama, te adoru!

IV.

Cându resuna acelu cantecu,
Ce l'a cantatu drag'a mea,
Pieptulu meu cumplitu se bate
Si durerea-mi este grea.

Si unu tainicu doru me mâna
Acolo pe culme susu,
Unde 'n lacrimi se preface
Alu meu doru si chivu nespusu.

E. d'Albon.

MIRÉSA PENTRU MIRÉSA.

— Comedia in trei acte. —

(Urmare.)

Rucsanda : O *avantgarda*.

Cleopatra : Aventura? Ah! e unu ce fórte interesantu. Vorbesce, vorbesce!

Rucsanda : Dar inca déca vei audí, cá cine a jucatú in ea rolulu de frunte?

Cleopatra : Cine, cine?

Rucsanda : Barbatulu teu.

Cleopatra : Ieronimu!

Rucsanda : Tocmai elu.

Cleopatra : Vorbesce, pentru Dumnedieu, ce s'a intemplatul?!

Rucsanda : Sè vorbimu dara seriosu! *Cleopatra*, barbatulu teu e nealegantu.

Cleopatra : Neelegantu? Dar pentru ce?

Rucsanda : Elu a seversitu o fapta de *in politica*.

Cleopatra : Inpolitetia?

Rucsanda : Da, da. Vediundu, cà sum numai singura, a gânditu cà totulu i este iertatu . . .

Cleopatra : Si dóra ti-a declarat amoru?

Rucsanda : Ba nu!

Cleopatra : Gânditu-am. Càci de ar fi facutu ast'a, de buna séma taceai. Intemplàri de aceste nu pré descoperimu amiceloru nóstre.

Rucsanda : Nu, nu! Barbatulu teu a facutu mai multu.

Cleopatra : Ce felu! Dóra nu si-a permis a te sarutá?

Rucsanda : Nu! Dar elu mi-a facutu o rusíne si mai mare. *O ofisina* . . .

Cleopatra : Ofensa? Dar cum?

Rucsanda : A disu, cà eu am insielatu pe barbatulu meu si cà iubescu pe dinsulu.

Cleopatra : Si pentru ast'a elu s'a superatu?

Rucsanda : Dar cum! Mi-a facutu o grozava *insula*.

Cleopatra : Insulta! Vedi ce barbatu bunu am eu! Inse nici n'asiu fi in stare a-lu insielá.

Scen'a VIII.

Cele de mai nainte, si Virginia cu Veronica.

Cleopatra : Bine ati vinitu. Noi tocmai suntemu ocupate cu unu lucru fórte seriosu. Formaramu unu tribunalu. Avemu sè judecámu unu processu cam incurcatu. Sè fiti si voi judecatóre!

Virginia : Cine este delinquentulu?

Cleopatra : Barbatulu meu.

Virginia : Ah! ah! Caus'a incepe sè fía fórte interessanta. Si ce a facutu elu?

Cleopatra : A ofensatu pe iubit'a nóstra amica *Rucsanda*.

Veronica : Dómne reu mi pare. Dar ce s'a intemplatul? Cum te-a ofensatu.

Rucsanda : A vinitu sè-mi spuna, cà eu i-am scrisu o epistola de amoru; pe candu eu in viéti'a mea nici odata n'am seversitu asiá fapta *in móra*.

Cleopatra : Inmoralá, dreptu-ai! Nici eu n'am facutu asiá ceva.

Veronica : Si pe ce si-a intemeiatu dinsulu acés-ta acusa indresnétiá?

Rucsanda : A scosu din busunariu o epistola

anonima, pe care i-a predatu-o Jeanu, si a disu cà eu i-am tramisu-o.

Virginia : (la o parte.) Dómne sante! A ceea va fi epistol'a mea. Neghiobulu de Jean, in locu de-a fi dusu-o lui Arcadiu, a datu-o lui Movilescu.

Cleopatra : Vediutu-ai serisórea? N'ai recunoscutu-o a cui este?

Rucsanda : N'am vediutu-o.

Cleopatra : Curiosu! E bine, ce dicu judecatórele?

Veronica : Nu potu inca pronuciá vr'o sentintia. Trebuie sè mai studiezu processulu.

Virginia : Éra eu sum de parereá, cà ar trebui sè ascultámu si pe delinquentulu.

Cleopatra : Tocmai vine.

Scen'a IX.

Cele de mai nainte si Movilescu.

Cleopatra : (seriosu, lui Movilescu.) Domnule! stai aice inaintea mea!

Movilescu : Pentru ce?

Cleopatra : Pentru cà esti unu delinquentu si te affi in fati'a tribunalului, carele tocmai acuma are sè pronuncie sentinti'a in processulu dtale.

Rucsanda : Da, da.

Veronica : Asiá dieu!

Virginia : (cu alusiune.) Va sè dica ai grige ce vorbesci!

Movilescu : Onorabilu tribunalu! Nu scíu care este pecatulu ce l'am facutu, inse eu me supunu sentint'ei dvóstre. Déca tóte tribunalele aru fi compuse din niste judecatori atátu de dragalasi si amabili, toti delinquentii aru suporiá usioru sentinti'a lor, pentru cà aceea ar fi cá dictata de niste angéri.

Cleopatra : N'avemu timpu sè ascultámu acuma complimintele dtale. Raspunde numai la intrebare, dar precisu si pe scurtu, precum aveti datin'a sè diceti si dvóstre judecatori barbati.

Virginia : (cu alusiune.) Si sè nu compromiti pe nimene!

Movilescu : E bine, stau la dispositiunea onorabilului tribunalu. Binevoiti a me intrebá!

Cleopatra : Esti acusat u din partea unei dame onorabile, cà ai ofensat'o, acusandu-o, cà ti-ar fi scrisu o epistola de amoru. Pe ce-ti intemeiedi acés-ta acusa?

Rucsanda : Da, da. Pe ce? Pe ce?

Movilescu : Am intemeiatu-o pe epistol'a anonima ce primisem, si despre care aducatoriulu ei mi-díse, cà vine de la acea dómna. Inse a fostu o gresiéla la mijlocu. Epistol'a n'a vinitu de la aceea. Deci éta me si pocaiescu. Ceru iertare acelei dómne. (Se inchina *Rucsandei*.) Si me rogu de indulginti'a onorabilului tribunalu!

Rucsanda : Eu te iertu.

Virginia : Eu votezu pentru achitare si propunu sè incheiàm acésta cauza !

Veronica : Si eu.

Cleopatra : Onorabilu tribunalu ! Asiá dara caus'a acésta e incheiata. Acusatulu se achita, considerandu mai alesu motivulu, cà si dam'a ofensata l'a iertatu. Inse acésta cauza mai are si o urmare. Delinquentulu a disu, cà dinsulu a primitu o epistola de amoru. E bine, eu soc'ia delinquentului vinu sè-lu acusu de nesinceritate si necredintia, cà a tainuitu cuprinsulu acelei epistole, cà nu mi-a impartes'itu nici o vorba din tóta aventur'a acést'a. Cu ce se póte aperlá delinquentulu ?

Virginia : (ingrigiata.) Dar lasa-lu, draga ! Vedi, cà totulu e numai o gluma !

Cleopatra : Gluma pentru altii, cari n'au nici unu interessu in caus'a acést'a ; inse pentru mine e unu ce fòrte seriosu. Delinquentulu sè respunda !

Movilescu : Dar caus'a e fòrte gingasia. Eu ceru siedintia secreta. Nu potu spune tóte in fati'a unui publicu atátu de numerosu.

Virginia : Sè se admita cererea.

Cleopatra : Nu este cauza de ajunsu. Domnule, cine ti-a tramisu acea epistola ? (Movilescu tace.)

Virginia : Dar vedi cà nu vré sè spuna. Unu barbatu nu póte sè compromita pe o femeia.

Cleopatra : Nu póte fi vorb'a de compromisiune. Ori ce s'ar descoperi in decursulu acestoru desbateri, acel'a ar remané secretulu nostru. Asiá pretinde acést'a nu numai santieni'a unui tribunalu, dar si amici'a nóstra sincera. (La o parte.) Tare se teme Virginia de continuarea pertractárilor. Óre nu cumva ea a scrisu acea epistola ? Sè vedemu !

Movilescu : Si eu cu tóte aceste nu voiu respunde nici unu cuventu. Nu me voiu dejosi pana a compromite pe nimene. Epistol'a e anonima. Nu sciu cine a scrisu-o. Éta totu ce potu sè d'icu. Déca nu e de ajunsu, binevoiti a me condamná, si eu voiu suportá in pace sentinti'a, ori câtu de aspra ar fi aceea.

Virginia : Ce sufletu nobilu ! Ce caracteru cavalerescu ! Eu propunu sè-lu achitàm.

Veronica : Si eu.

Cleopatra : Dar eu votezu in contra. Déca delinquentulu nu vré sè ni spuna, cine i-a scrisu acea epistola ; apoi celu putinu sè ni-o arete, cà s'o vedemu si sè ne convingemu a cui scrissóre e ?

Virginia : De ce ? Pe mine nu me interesséza.

Cleopatra : (cu mania.) Pentru cà tu dóra o cunosci.

Virginia : Cleopatra ! Ce vorbe !

Cleopatra : (diarindu o epistola in busunariulu barbatului seu, sare la elu si o scóte iute.) Éta-o in sfirsitu ! In adeveru nu m'am insielatu. Virginia, a cui e scrissóreá ast'a ? (Intinde epistol'a Virginiei.)

Virginia : N'am sè negu nimica. Eu am scrisu-o.

Rucsanda : Ah !

Veronica : Tu ?

Cleopatra : (cu ironia.) Én uita-te bine, nu cumva te insieli ? Nu credu sè f'ia cu putintia, cà o mirésa sè scriá epistola de amoru unui barbatu strainu. Nu te credu capabila de-o fapta atátu de compromitiátóre.

Virginia (cu ironia.) Multiamescu de presupunerea ta bunavoitóre. In adeveru nu sum capabila a scrie epistola de amoru unui omu stainu. Aceste sire au fostu menite mirelui meu, si de siguru numai Jean a gresitu adress'a, ducéndu-le in locu de Arcadiu, domnului Movilescu.

Movilescu : Da, da !

Rucsandu : Va sè dica, s'a facutu *contumacie*.

Movilescu : Confusiune dieu, si inca neplacuta !

Veronica : Neghiobulu de Jean !

Cleopatra : Déca e asiá. Declaru pe delinquentulu achitatu. Si dupa aceste, am onóre a incheiá siedinti'a.

Movilescu : Inca nu, onorabila dómna presidenta !

Cleopatra : Pentru ce ?

Movilescu : Mai am si eu o cauza, pe cere vreu s'o supunu judecátii acestui foru.

Virginia : S'aud'imu !

Movilescu : Acusu pe o femeia maritata, cà a insielatu pe barbatula ei si a scrisu epistola de amoru unui strainu.

Cleopatra : (spariata) Mi se pore, cà glum'a pré se ingrósia. De aceea gândescu, cà cestiunea nu se tine de competinti'a acestui tribunalu.

Virginia : Din contra. Sum de parerea, cà trebuie sè facemu tuturora dreptate.

Cleopatra : (la o parte) Sierpóic'a de ea ! acuma scie, cà istori'a acést'a me privesce pe mine.

Veronica : Eu inca gândescu, sè lasàm la o parte acésta gluma, càci alunecaramu pe unu terenu fòrte periculosu.

Rucsanda : Cum voiti.

Movilescu : Ceru dreptate !

Virginia : E bine. care e femei'a aceea ? (Movilescu tace.)

Cleopatra : Ce pretensiune ! Tocmai in momentulu trecutulu ai disu, cà dinsulu cà barbatu cu simtiu cavalerescu nu póte sè compromita pe o femeia.

Virginia : Asiá dara cum vomu judecá-o ? Celu putinu sè ni arete epistol'a, de cumva o are, sè-i cunóscemu scrissóreá.

Rucsanda : Da, da.

Cleopatra : Eu nu-su curiósá.

Virginia : (cu ironia) Dóra pentru cà o cunosci.

Cleopatra : Virginia, ce insulta !

Virginia : Nici decátu, draga ! Bunavointia pen-

tru bunavointia. (Catra Movilescu.) Arata-ni, domnule scrisoarea!

Scen'a X.

Cei de mai nainte si Ulpianescu.

Ulpianescu : (la o parte.) Am aflatu, ca scie duela! Ore cum m'asiu pute impacá cu elu. Éta-l'ai!

Movilescu : (catra Ulpianescu.) Unde-i epistol'a aceea? Sè mi-o dai numai decatu! Séu te prepadescu indata. Te-oiu sfarmá in bucáti, si te-oiu taiá, cum se

barbatului nu-i este iertatu a petá onórea unei femei.

Virginia : (la o parte.) Cà tare se teme Cleopatra de acea epistola. De siguru dins'a a scrisu-o.

Movilescu : (catra Ulpianescu.) Dà-mi-o, séu te nimicescu.

Ulpianescu : Silei me supunu. Inse fara ast'a n'asiu fi facutu, — pentru ca si eu sum unu barbatu cavalerescu. (Intinde epistol'a lui Movilescu, care se uita in ea.)

Tiarulu rusescu Alessandru II.

taia carnea de tocana.

Ulpianescu : Me rogu, umilitu, nu voiu fi eu bunu de tocana, ca numai carnea de oia e buna spre acestu scopu.

Movilescu : Nu te ingrigi! Cea de vitielu inca-i buna . . . Unde-i epistol'a?

Cleopatra : Dar lasa-lu nu-lu, silí, deca nu vre se ti-o predeie. Si dinsulu are unu simtiu cavalerescu, intocmai ca tine. Scie, ca verb'a data e santa, si ca

Cleopatra : (la o parte.) Esti Dieu tu unu taiafuga, dar nu cavaleru.

Movilescu : (predandu epistol'a Cleopatrei.) Éta si cetesce!

Cleopatra : E bine, eu am scrisu-o!

(Finea va urma.)

Iosifu Vulcanu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urma.re.)

— Domnulu marquis scie, cã póte contã absolutamente pe mine . . . Ce am sè facu?

— Am trebuintia de patru voinici cu curagiu, resoluti, si gata la tóte. Trebue sè mi-i cãstigi.

— Numera-me domnulu marquis si pe mine intre cei patru voinici?

— Ba, tu vei fi alu cincile.

— Trebuescu ei de graba?

— Da, cãtu mai curendu; sum silitu sè facu ceva, si nu potu fara ei.

— De cumva amu fi la Paris, ti-asiu dice: I vomu avé in dóue óre. Dar noi suntemu in fundulu provinciei Auvergne, si voru trebui trei dile. Voiu merge sè-i cautu in Mauriac; acest'a nu e pré departe, si credu cã acolo voiú gasi de aceia, cari ti-trebuescu.

— Se póte.

— Domnule marquis, avé-vei multu timpu trebuintia de acesti buni consoti?

— Celu multu o di.

— Pericolele fi-voru pentru ei serióse?

— Voru primí câte-va lovituri; nimicu mai multu, nici unu pericolu de móрте, nici o putintia de a cadé in manile justitiei. Lucrulu principalu e, cã acesti ómeni sè fia de totu necunoscuti in giurulu castelului.

— Va fi usioru. Ni remane a vorbí despre cestiunea de bani; dar risicurile nefiindu mari, ticalosii nu voru puté sè se arete pré pretensivi.

— Voiesu sè fia indestuliti. Cãtu gãndesci tu, cã trebue sè li dau, cã sè fia multiamiti?

— Cugetu, cã pentru diece luisdori fia-care ar merge cu entusiasmu.

— Acest'a face patru-dieci de luisdori; éta cincii-dieci, — dise Saint-Maixent, scotiendu din pusunaru pung'a bine provediuta, ce-i dadu intendantulu Lactance.

Lazaru puse in pusunaru cei cincii-dieci de luisdori.

— Candu va trebui sè plecu? — intrebã elu.

— Indata mane deminétia.

— Ce motivu sè spunu servitoriloru din castelu, cã sè se esplice absinti'a mea?

— Vei spune, cã te-am insarcinatu sè duci o epistola la departare de dóue-dieci de mile de aice; voiú inchide acusi o hãrthia alba in o cuverta, pe care voiú sigilã-o cu insemnele mele, cã sè se véda in manile tale. Pe acésta cuverta va fi scrisa adress'a unei rude a mele: trebue sè fimu precauti, óre-care indiscretu ar puté sè se uite la adressa.

— Cum voiú caletóri?

— Vei luã unu calu din grajduri; la Mauriac te vei cobori in o ospetaria, si vei avé grigea mare d'a desbracã livréu'a candu vei merge sè-ti cauti ómenii.

— Domnulu marquis póte sè fia liniscitu. De voiú gasi pe acesti flacãi buni, ce voiú avé sè facu? Nu presupunu, cã trebue sè-i aducu in castelu.

— In departare de dóue mile de aice, la locul unde calea de la Mauriac trece prin padurile de Rahon, este o cãrciuma de esterioru cam uritu, ce o tine

o femeia betrana, care sémena cã dóue picaturi de apa cu o vrajitóre.

— Cunoscu cãrcium'a si am observatu pe betran'a.

— Vei conduce acolo pe recrutii tei si li vei dá vinu sè beie, — atãt'a cã sè-si stimpere setea, nu inse cã sè-si pérda mintile. Si vei recomandã o discretiune absoluta; ei voru intielege fara multa greutate, cã chiar sigurantia loru pretinde acest'a; nu trebue sè cunósca nici numele teu, nici alu meu, nici alu castelului de Rahon. In cãtu privesce scopulu fiintiei loru de fatia acolo, nu-lu voru scí in momentulu acél'a, fiindu cã nici tu nu-lu vei scí.

— Si-apoi? — intrebã Lazaru.

— Dupa ce vei asiediã pe acesti flacãi vrednici, te vei urcã éراسi pe calu, vei desbracã hain'a de-a supra livrelei tale, si vei vini a-mi spune, cã sè primesci instructiunile si ordinile mele. Cei patru voinici se voru culcã in cãrciuma, unde te vei rentórce si tu sér'a.

— Voiú face tóte.

— Vei plecã mane luni, — incepù Saint-Maixent, — si-ti dau tóta diu'a de marti, cã sè cauti si sè faci invoiél'a, si speru cã mercuri sér'a te vei rentórce aice.

— Credu a puté promite acest'a. Totusi, de cumva asiu intardiã o di, ast'a de siguru nu ar fi vin'a mea si asiu contã la indulginti'a domnului marquis.

— Aceea nu-ti va lipsi. Me ducu sè pregatescu scrisóra despre care ti-am vorbitu; peste cincii minuite o vei puté avé.

In diu'a urmatóre in diori Lazaru se urcã pe calu si plecã incetu pe drumulu mai totu-de-una gropilosu si muntosu, care conducea de la Rahon la Mauriac.

XXVIII.

E s c u r s i u n e a.

Mercuri sér'a, intocmai precum a predisu Saint-Maixent, Lazaru se rentórse in castelu si cerù domnului seu unu momentu de convorbire.

Marquisulu intrerupse conversatiunea inceputa cu dóm'n'a Chavigny si merse la credinciosulu seu servitoru.

— Esti esactu, — i dise elu dreptu intimpinare; — am contatu la ast'a . . . e bine . . . Reesitu-ai?

— Asiã credu, — respunde Lazaru, — si speru cã domnulu marquis va fi indestulitu.

— Cei patru soti?

— Sunt alesi, cutezu sè spunu, cu ingrigire. Toti sunt cã nascuti pentru asemene scopu. Provinci'a are de acestia. N'ai puté gasi mai buni nici la Paris.

— Sunt ei gata pentru tóte?

— Intocmai cã mine, si ori ce va fi lucrulu, ce domnulu marquis voiesce sè li incredintieze, sum siguru, cã-lu voru indepliní de minune. Ei sunt asiediati in cãrcium'a numita de domnulu marquis; au vinu de ajunsu spre a-si petrece, dar putínu spre a se imbetã, si am promisú unu pistolu femeii betrane, cu conditiunea de a inchide usi'a pana la rentórcerea mea si de a nu lasã sè intre nici unu sufletu de omu sub acoperementulu seu. Pentru unu pistolu stralucitu ea

si-ar vinde si sufletulu dracului! . . . Respundu, că dins'a si-va tiné cuventulu.

Saint-Maixent felicită pe Lazaru, care de siguru merită cu totu dreptulu unu tributulu de merite, apoi in timpu mai bine de o óra i dedù instructiuni speciale, pe cari servitorulu si le imprimă in memoria, si jură a le urmá din punctu in punctu, de la cuventulu celu d'antâiu pana la celu din urma.

Facându aceste, marquisulu se rentóirse la frumós'a Olimpia si Lazaru asteptă sè se cobóra nóptea, cá sè parasésca de nou castelulu si sè se rentóisca la cârcium'a cea ticalósa, unde cei patru recruti se odihniau dupa oboselile caletórici.

Noi nu vomu urmá nici pe unulu nici pe altulu.

Dupa departarea contelui si a contesei Rahon, Saint-Maixent facea in fia-care di câte o preambulare calare cu dómn'a Chavigny.

Unu singuru servitoru i insotiea la departare.

Cu tóte că erau in a dóu'a parte a tómneci, dupa-miédia-dile erau calde cá in mijloculu verei si preambulatorii cautau la umbr'a paduriloru mari, unu adpostu in contra radielorulu stralucite ale sórelui.

In deminétia acelei dile, marquisulu facù unu incungiuru prin grajduri, alegandu momentulu candu servitorii erau dusi sè mance si intrà a nume in grajdulu iepi róibe ce o calariá Olimpia si apoi in grajdulu calului ce-lu calariá totu-de-una servitorulu care o urmá.

La dóue óre, cá de regula, caii fure condusi inaintea peronului.

Marquisulu asteptá, in caltiuni mari, cu pinteni mari, avendu la peleria o péna rosia si la cingatóre — in locu de sabia — unu elegantu cutítu de vênatóre, arma de luxu si mai multu de parada decâtu de aperature, si scósa dintre armele contelui Anibal.

Frumós'a Olimpia esi si dins'a din apartamentulu seu. Ea erá inca si mai frumósa si mai stralucita decâtu de alta-data, sub costumulu ei de amazona de o cochetaria deliciósa.

Acestu costumu, de metasa galbena deschisa, cu maneci late de colóre alba deschisa, desemná graciósele si plinele parti ale bustului ei rotundu, inca sveltulu si mai alesu fórtu mladosu. Vestmentulu de-a supra se deschidea pe peptu, si lasá sè se véda o comesiutia inzestrata cu dantele, care cu o panglica ingusta de metasa négra — in forma de cravata — o stringea in giurulu gátului.

O peleria de lâna sura, tivita cu aurulu si inzestrata cu o péna alba, se inchiná spre urechi'a-i drépta cu o nepasare adorabila, care facea si mai picanta fatia incadrata de o multime de bucle cá de metasa ale perului ei minunatu.

Sub bratiulu stângu tinea cód'a fórtu lunga a rochiei sale de calaritu, si man'a-i drépta, ascunsa in o mica manusia de caprióra, se jucá cu manunchiulu de osu de elegantu sculptatu alu unui sbiciu, care putea trece cu totu dreptulu de unu adevératu obiectu de arte.

Saint-Maixent se uimí, si in decursu de câte-va secunde acestu omu cu ánima de marmure, mai cá uitá miliónele zestrei si acele ale mostenirii, spre a nu

se gândi decâtu numai la gracíile incantatóre ale junei femei.

Fara 'ndoiéla, in momentulu acest'a admiratiunea acésta ardenta si sincera se depingea in ochii sei si vorbiá din privirile lui cu o elocventia, încátu frumós'a Olimpia se inrosi usioru, ánim'a-i începù sè palpitate mai iute, ea si-intóirse capulu de jumetate si si-ascunse fatia cu mic'a sa mana, cá si candu ar voi sè puna in róndu disordinea bucleloru sale metasóse, cari nici odata nu erau mai corecte.

Iép'a de sange curatu limusinu, batea din picióre cu nerabdare, si si-índoiá sforaindu grumadiulu seu mladosu si stralucitu cá metas'a.

Olimpia se urcá in siea cu iutiéla si usioratatea unei fete tinere, fara sè atinga piciorulu seu micu mân'a intinsa a lui Saint-Maixent.

Cu capetulu osului de elefantu ea atinse spatele Ninei — (acést'a erá numele iepi.) Acésta fu mai multu o desmardare, decâtu amenintiare; dar nobilulu animalu sarí inainte cu unu focu asiá dicéandu inspaimentatoru, apoi strinsu de mân'a móle si totu-odata tare a junei calaretie, începù sè mérga in galopu de vênatóre de o elegántia neasemenabila.

Saint-Maixent se urcá pe calulu seu, unu calu spaniolu tare si filosu, si l-sandu-lu sè plece, prin câte-va sarituri ajunse la marquis'a.

Servitoriulu impintenindu si elu calulu seu mai greoiu si mai rece, plecá in urm'a loru, avendu grige mare sè pastreze departarea hotarita.

Gentilomulu si amazon'a galopara astu-felu langa olalta, fara sè schimbe o vorba pana la marginea parcului.

In momentulu de a parasí curtea incungiurata de ziduri si de siantiuri, si de a-se perde sub arborii vechi ai marei paduri de Rahon, frumós'a Olimpia incetá mersulu repede alu Ninei, si intorcéandu-se catra Saint-Maixent, lu-intrebá :

— Unde me vei conduce astadi, vere?

— Cunosci „Capetulu Lumei“, vér'a mea? — díse marquisulu.

— Nu, dar contes'a mi-a vorbitu despre elu, cá despre unu lucru curiosu, care merita sè fia vediutu.

— Intru adevéru este loculu celu mai frumosu in giurulu acest'a, de si aicia sunt destule positiuni frumóse si manóse. Eu nu cunosc unu ce mai selbaticu, mai maretiu, si dómn'a Rahon are dreptu, dicéandu cá merita sè fia vediutu.

— E departe de aici?

— Celu multu la trei mile.

— E bine, haidamu la Capetulu Lumei.

— Haidamu!

— Dar celu putinu scii calea? Esti siguru, cá nu vomu rataci in padure?

— Fii liniscita, véra, respunde de dta.

Dicéandu aceste cuvinte din urma, pe budiele marquisului se iví unu surisu de espressionu curiósa.

Frumós'a Olimpia privia in alte laturi, si nu observá de feliu acestu surisu.

(Va urmá.)

S A L O N U :

Calindarului septemanei.

Dumin.	8 20	E. 7 d. P. ss. par. s. ap. ev. Ioan.
Luni	9 21	pr. Isaia, s. m. Cristoforu.
Marti	10 22	s. ap. Simon Zelotulu, c. p. Laur.
Mercuri	11 23	s. st. m. Mochiu, s. m. Dioscoru N.
Joi	12 24	ss. pp. Epifaniu, German.
Vineri	13 25	ss. mm. Gliceria, Laodiciu.
Samb.	14 26	s. st. m. Terapont. s. m. Isidor.

Societatea femeiloru romane pentru ajutorarea ranitiloru.

— Corespundintia particulara. —

Iasi 25 aprile. Cu bucuria vinu a ve raportat unu faptu care probéza innaltulu sentimentu de patriotismu alu femeiloru române. Unu numeru considerabilu de dame romane din Iasi, din societatea cea mai innalta, a constituitu unu comitetu pentru ajutorarea ostasiloru romani raniti in resboiu. Comitétulu acest'a a oferitu Mariei Sale Dómnei presiedinti'a, care a si primitu-o.

Ve tramitu totu-odata corespundinti'a ce acele dómne au schimbatu cu Mari'a Sa Dómni'a; dimpreuna cu apelulu acelu comitetu si cu processulu verbalu relativu la constituirea sa:

Mariei sale Dómnei Elisabeta.

Bucuresci.

In vederea greleloru evenimente ce se pregatescu pentru tier'a nóstra, subsemnatele au luat initiativa d'a formá unu comitetu pentru a veni in ajutorulu ostasiloru romani raniti. Amu socotitu cá nu puteamu incepe acésta opera sub mai fericite auspicii de cátu punendu-o sub augustulu scutu alu Mariei-vóstre.

Prin urmare oferimu cu totu respectulu Mariei-vóstre presiedinti'a acestui comitetu.

Alu Mariei-vóstre devotate serve:

Maria Rosnovano, Saftica Paladi, Esmeralda Mavrocordato, Aglae Mourouzi, Catinca Ghyka, Maria A. Catargi, Sofia Ceaur Aslan, Lucia Roznovano, Maria Cazimir, Smaranda Carpp, Zoe Sturdza, Catinca Stoianovici, Agripina Sturdza, Maria C. Catargi, E. Boronesco, Elena Steege, Eleonora Latesco, Natalia Soutzo, Elisa Liténo, Eufrosina Paladi, Natalia Paladi, Alice Soutzo, Profira Sturdza, Lucia Liténo, Catinca Rosetti Balanescu, Elena Michailu Soutzo, Elena Grigore Soutzo, Lucia Soutzo, Efharia Duca, Maria Negruzzi, Profira Prajesco, Natalia Bogdanu, Eufrosina Bogdanu.

Dómnei Maria Rosnovano,

Iasi.

Adâncu miscata de innaltele si nobilele simtíminte cari v'au povatuiutu a luá initiativ'a pentru formarea unui comitetu spre a veni in ajutorulu ostasiloru romani, ve rogu sè fiti interpretulu meu pe langa tóte dómnele comitetului, comunicandu-le cá sunt fericita a primí presiedinti'a ce mi-ati oferitu.

Prin initiativ'a ce ati luat cu atâ't'a grabire, ati doveditu si de asta-data, cá nu numai ideile maretie de patriotismu si abnegatia inspira a dóu'a capi-

tala a Romaniei, dar cá este in capu si cu darurile animei.

Elisabeta.

Éca si apelulu adresatu de comitetulu centralu din Iasi la tóte Româncele:

Catra dómnele romane!

In momentulu candu tier'a, pentru aperarea fruntarielor sale, póte fi nevoita a face apelu la sangele si bravur'a copíloru ei, femeia romana nu póte sè nu simtia, cá dupa ce si-a datu sociulu séu copilulu, mai este inca locu in ánim'a ei pentru indeplinirea si a altoru sacre indatoriri.

In ajunulu greleloru vremi ce se pregatescu, acei ce remanu, nu trebuie sè uite pe acei cari pléca, si nu ne indoimu cá Romanii si-voru face datorí'a, déca mai alesu si Româncele voru ingrijá d'a loru.

Tier'a trece prin o crisa grea, in care mân'a atotu Puternicului nu ne va parasí, déca fia-care din noi va fi la postulu seu, candu impregiurările o voru cere.

Nóue Românceloru ne revine sarcin'a si onorulu d'a aduce alinare suferintiei, d'a veghiá langa raniti si a-i redá tierii loru; pentru acésta nu trebuie sè crutiámú nici bani, nici staruinti. Rolulu nostru este d'a fi peste totu loculu unde se va cere acelu spiritulu de adâncu si curagiosu devotamentu, ce face una din virtutile cele mai frumóse ale secsului nostru.

Românceloru!

Sè versámú fia-care din noi obolulu nostru intru realizarea scopului ce ne propunemu, si unite in sacrificii cá si 'n iubire pentru scump'a nóstra tíera, Dumnedieu ne va lasá dulcea satisfacere de a fi avutu si noi cá fice ale acestui pamentu partea nóstra in indeplinirea maretiei missiuni de a aperá mosi'a stramo-siéscá.

(Urméza tóte semnaturele cá la depesi'a de mai susu.)

Comitetulu centralu alu dómneloru din Iasi.

Spre ajutorulu si 'ngrigirea ranitiloru Romani.

Procesu verbalu.

Astadi in 18 aprile 1877;

Subsemnatele, in vederea graveloru evenimente ce se pregatescu pentru tier'a romana si a atitudinii ce ea póte fi chiamata a luá facia cu acele evenimente, au decisu a formá unu „comitetu centralu“ pentru a veni in ajutorulu ostasiloru nostrii raniti.

Acestu comitetu se va compune:

1) Din o presiedinta, dóue sub-presiedinte, dóue casiere si dóue secretare.

2) Presiedinti'a de onóre se va oferí Mariei sale Dómnei Elisabeta.

3) Din unu „comitetu esecutivu“, compusu din 35 persóne, care d'ocam-data se va intruni de dóue ori pe septemana, si a nume Joiele si Duminecele sér'a, ér mai tardiu in tóte dilele, déca impregiurările o voru cere.

4) Din tóte dómnele romane cari voru bine-voí a versá o contributiune lunara de 6 franci.

5) Din doi medici: dnii doctori Russu si Ciure.

Scopulu acestui comitetu este:

a) De a primí tóte ofrandele, de ori si ce natura aru fi ele;

b) De a chibsuí modulu intrebuintiarii loru celei mai nimerite;

c) De a intrá in relatiuni cu corpulu servitiului alu armatei;

d) De a formá, la casu de trebuintie, ajutore pentru ambulantie;

e) De a veghiá, in fine, si a ingrigí de raniti, de a duce mangaiare si putincióse ajutorinti familiei celor ce voru fi caduutu aপরاندু তিয়ার লরু.

(Urméza tóte semnaturele cá la depesi'a de mai susu.)

—h—

Cronic'a resboiului.

I.

— Corespundintie particulare. —

(II.) Cá cetitorii nostrii sè aiba informatiuni exacte despre cele ce se petrecu pe câmpulu resboiului in Europa, ne-amu ingrigitu cá „Familia“ sè aiba corespundinti din tóte partile.

Dámu dara cuventulu stimatiloru nostri amici, cari grabira a respunde la apelulu nostru:

Craiova 1 maiu st. n. Capital'a Olteniei de la unu timpu incóce infatisiéza o privelisce superba. O miscare febrila, unu impulsu de viétia extraordinara, o veselía agitata, cum n'a circulatu póte de secolu in pepturile Olteniloru. Románii se simtu, si unu poporu candu se simte ne infatisiéza unu spectacolu din cele mai admirabile.

Simtimu cá traimu, suntemu mândri de a ne fi nascutu Románi, suntemu orgoliosi de ostirea nóstra. Strainii se mira de unde amu scosu atât'a ostire bine echipata si bine disciplinata. Infantería si cavalería, *dorobanti* si superbi *rosiori*; toti sunt animati de celu mai sântu patriotismu, toti pléca la fruntarie, incununati cu flori si cantandu.

Curagiulu strabunu a renviatu, spiritulu lui Mihaiu si Stefanu celu mare insufleteisce jun'a si brav'a nóstra ostire.

Nu vomu atacá pe nime, ne vomu aপরá caminele nóstre, dar déca barbarulu va calcá paméntulu Romaniei, va simti greutatea armeloru nóstre. Ne vomu aপরá tier'a si drepturile ei pana la cea din urma picatura de sânge. In acestu casu suntemu securi, cá aureol'a gloriei va incinge fruntea ostirii nóstre.

Pe langa ostire aceea ce-mi face peptulu sè palpitate de mândria este patriotismulu femeiloru. Intr'o di me aflám in cas'a distintei dómne Efima Opranu; erau presinte dómu'a Constantia Argetoianu si domnisiórele Elisa Opranu si Ana Dumba. Cine-va ne anunciá, cá Calafitululu a fostu evacuatu de Románi si ocupatu de turci.

Indignatiunea fu generala, damele plângeau si in plânsulu loru sustineau cá nu trebuie sè cedámu nimicu, ci sè ne batemu, cá destulu amu suferitu nedreptátile si insultele barbariloru, trebuie sè luptámu cá sè devenimú nedependinti.

Éta spiritulu ce insufletiesce dómnele române si jun'a nóstra ostire.

Pe aci tóta lumea lucréza: damele facu scama, bandagie si contribuescu cari dupa puteri pentru ostire. Barbatii se inoléza sub drapelu.

Asiu dorí si speru, cá voiú fi intielesu, asiu dorí dicu cá si la dv. dómnele sè formeze unu comitetu carele sè stringa oferte, fia in bani, fia in scama si sè le tramita la adres'a subsemnatului in Craiova.

Cându noi suntemu in pericolu de a ne versá sangele pentru dreptu si libertate, sororile nóstre de peste munti nu potú, nu trebuie sè stee nepasátóre.

Dr. I. C. Dragescu.

Bucuresei 18/30 aprile. Dle redactoru! Vinu a respunde la onorificulu apelu ce-mi faceti, d'a ve relata evenimentele mai importante ce se petrecu acuma la noi. Observu inse din capulu locului, cá datorí'a de bunu patriotu in multe privintie mi-ordóna tacere. Prin urmare nu potú sè ve relatezu pentru publicitate totu ce vedu si ce aflú cá se face in capitala. In momente de aceste, firesce, nu se potú divulgá tóte faptele, cáci multe din ele trebuie sè le pazimú in secretu.

Sujetulu primei mele corespundintie va fi conventiunea ce guvernulu romanu a incheiatu cu consululu russu de aici, relativu la trecerea armatei russe prin Romaní'a.

Cetitorii dtale scíu de siguru, cá in vederea resboiului ce curge acuma, Romaní'a s'a adressatu inca in anulu trecutú catra tóte puterile mari si apoi la conferinti'a din Constantinopole, cu cererea, cá tier'a nóstra sè se declare unu statu neutralu. Inse, durere, cererea nu fu ascultata.

Vediendu-se prin urmare parasita de tóte puterile mari, si sciindu cá nu va fi in stare a oprí trecerea colossulu nordicu, Romaní'a s'a intorsu catra Russi'a si a incheiatu conventiunea, despre care vorbisem, cá astfel sè se salveze onórea nationala.

Acésta conventiune este acuma ratificata si de corpurile nóstre legiuitóre. Ea contine patru §§. Primulu assigura armatei russe trecere libera prin Romaní'a; alu doile declara, cá imperatululu Russiloru se obliga a mantiné si a face a se respectá tóte drepturile politice ale statului románu, precum si a mantiné si a aপরá integritatea actuala a Romaniei.

Afara de acést'a, s'a facutu si o conventiune speciala. Prin acést'a Romaní'a acórdá Rusiloru intrebuintiarea drumuriloru de feru, a comunicatiuniloru pe ape, a sioseleloru, posteloru, si telegrafeloru. Va pune la dispositiunea lorú recursele materiale ale tierii, pentru trebuintiele de aprovizionare, platindu-se tóte pe data in numeraru, séu celu multu in dóue luni.

Relatiunile autoritatiloru militare russe cu autoritatile locale se voru face prin mijlocirea comissariloru speciali romani. Unu comissaru generalu romanu va fi pe langa comandantulu capu alu trupeloru russe.

Autoritatile romane voru inlesni tóte achisitiunile cari voru fi necesare pentru campamentu, bivacu, transportulu trupeloru, bagageloru lorú, materialulu si munitiuniloru de resboiu, precum si pentru furniturile spitaleloru, ambulantielorú si farmacioloru.

Guvernulu románu se angagéza a reduce tarifele drumuriloru de feru cu 40%.

Déca va fi trebuintia pentru armat'a russa sè se faca pe teritorulu románu bucáti de drumu de feru,

acele se voru face cu cheltuieľa guvernului rússu. Cându acele linii nu voru mai trebuí, rúsií voru puté duce materialulu mobilu, ér celu immobilu va rémané alu Romaníei, fara nici o remuneratiune.

Guvernulu rússu va avé facultatea, ori unde trebuíntí'a se va simtí, de a legá cu cheltuieľa sa de stélpíi telegrafici ai statului si ai companíiloru unu firu telegraficu pentru usulu seu.

In orasiulu Bucuresci nu voru intrá trupe russe. Trupele, in trecerea loru, nu se voru oprí decátu acolo unde voru fi silite de trebuíntiele odihnei séu de pedece neatérnatóre de vointí'a loru.

Bolnavii si ranitii armatei russe voru fi ingrigiti in stabilimente sanitare organizate de Rusi. In lips'a de spitale rússesci, cele romanesci voru stá la dispositiune, platindn-se spesele.

Dumnedieu sè apere Romaní'a de tóte relele!

—f—

Braila 25 aprile (7 maiu). Nu scíu de voiú puté sè satisfacu cererea dvóstre, dle redactoru, pentru cá nu sunt siguru déca voiú mai puté stá inca p'áice. Dar cátu timpu voiú mai fi in Braila, ve voiú tramite cáte unu raportu scurtu despre starea in care ne aflámu.

Cá sè ve presintu unu tablou exactu alu situatiunii nóstre, asíu avé trebuíntia nu numai de unu condeiu mai desteru, dar si de spaciú mai mare.

Inse scíu, cá „Familia“, cá organu ce nu face politica, ci publica numai sciri si fapte complinite, nu are trebuíntia de tóte amenuntele. De aceea voiú schitiá numai faptele mai importante.

Telegrafulu v'a informatu deja, cá armat'a rússéca e la noi, si cá turcii au si inceputu a bombardá orasiulu nostru. Acésta bombardare s'a inceputu la 21 l. c. la órele 11 $\frac{1}{2}$ din di. Dóue monitóre turcesci voindú sè tréca la Galati, Rusii de áice le-a vestitu prin o lovitura de tunu, cá circulatiunea e oprita. Monitórele au respunsu prin lovituri de tunu a supra baterieloru russe si a supra orasiului nostru. Apoi lapt'a se deschise, si durá patru óre. In sfirsitu monitórele s'au retrasu. Nóue-spre-diece bombe cadiura in Braila.

Catra séra mai sosira trei monitóre. Astfelu numerulu monitóreloru turcesci s'a urcatu la cinci.

De si nu s'a facutu pagube mari in orasiu, totusi poporatiunea se inspaimantá, si multe familie se mutara de áice in locuri mai sigure.

In considerarea acestei panice, s'a adressatu locuitoriloru armatórea proclamatiune:

„Braileni,

„In timpuri grele este trebuíntia de concursulu tuturoru cetatieniloru. Nu ve spariati! Orasiulu n'a suferitu nimicu. Tém'a la toti le este din laintru. Nu aveti acésta téma! Voiú stá in mijloculu dvóstre, voiú veghiá necontentitu cá orasiulu sè fia feritu de ori ce calamitáti pe cari inimicii interni si ómenii fara cape-táiu ni le-arú puté pricinuí. Aveti credintia si curagiu! Nu este pericolu de temutu!

Prefectu : *R. Mihaiu.*“

De atunce inse bombardarea s'a repetitu mai in tóte dílele. Ieri turcii bombardau gar'a nóstra tocmai in momintele candu trenulu aducea la noi pe marele duce Nicolae. Siese bombe cadiura inainte de intrarea trenului in gara, si 9 dupa aceea.

—u.

Reni 22 aprile (4 maiu.) Cu durere vinu a-ti serie aceste sire, dle redactoru. Inim'a mi-se sfasia,

cându gándescu la acele multe suferintie ce va indurá biét'a nóstra tíera. Éta abia, cá s'a inceputu resboiulu, orasiiele de la Dunare au si imbracatu doliulu. Nici unulu inse n'a suferitu atát'a cá noi.

Precum affu, turcii au inceputu sè bombardeze eri Braila. Astadi ataculu s'a repetitu la noi. Pe la órele 11 $\frac{1}{2}$ din di, unu vasu turcescu voindú sè tréca in susu pe Dunare, bateriile rússesci din Reni lu-intimpinara cu lovituri de tunu. Vasulu turcescu a respunsu si s'a departatu numai decátu.

Inse pe la órele 2 $\frac{1}{4}$ se rentóse, si atunce loviturile de tunu se rennoira din ambele parti. Acésta bombardare durá patru óre si implú de spaima pe toti locuitorii. Siese-diece de bombe cadiura in orasiulu nostru. Bubuitulu tunurilor se audiea pana la Galati. In urma vasulu turcescu s'a retrasu pe Dunare in josu.

S'a surupatu dóue case. Panic'a a fostu infricosíata. Cea mai mare parte a locuitoriloru a fugitu. △

Bucuresci 21 aprile (3 maiu.) Nu voiú scíe nimica despre agitatiunea ce domnesce acuma la noi, cáci v'o puteti intipuí, fiindu aceea fórté naturala in asemenea impregiurári.

Voiú notificá numai atát'a, cá incátu este de mare pericolulu ce ne amenintia, tocmai atátu este de nalta insufletírea, cu care publiculu lu-intimpina. Pe tóte dílele audímu nóue probe de patriotismu. Cetatienii romaní respundu cu nobilu entusiasmu la apelulu tierii, si sacrificá cu placere pentru salvarea onórei nationale. Cai, bani si alte mijlóce se punu in continuu la serviciulu tierii.

Éta cáte-va din acele oferte mai nóue, pe cari le affu insirate in diuarulu oficialu :

Dsiór'a Elisa Opranu din Craiova a oferitu gratis pentru hran'a trupelor mobilisate 400 pâni si 50 oc'a orezu; dn'a Catinca Romanovicíu din Braila a oferitu armatei unu chilogramu, 280 grame scama fina de olanda; comunitatea israelita din Pitesci a oferitu gratis pentru hran'a armatei concentrate 970 pâni; dlu dr. G. Darvaris, mediculu siefu alu cáiloru ferate române, a pasu la dispositiunea ministeriului de resboiu siese paturi pentru militarii raniti, in localulu seu, angagiandu-se a dá gratis atátu nutremintele, medicamentele, cátu si ingrigirile medicale pentru acei raniti, — asemenea ofera serviciile sale de medicu pentru tóte impregiurárele ce s'aru puté iví in tóta zon'a Bucuresciloru; Societatea clubului tinerimii din Craiova si mai multi domni locuitori Craioveni au oferitu gratis pentru hran'a armatei concentrate 6546 pâni; dn'a Efimia Opranu a oferitu armatei pentru trupele cantonate in Craiova 600 pâni si 5 vedre vinu; dn'a Eufrosina, consórt'a dlui dr. Zografos a oferitu batalionului din Râmniculu-Vélcii 200 pâni si cinci vedre vinu; dlu Elias Cocu si comp. aceluia-si batalionu 400 pachete tutunu si 400 carticele harthia; dn'a Alina Florescu, nasc. principes'a Stirbey, a oferitu armatei române o trasura de ambulancia pentru transportulu ranitoru si dóue panere mari cu dóue cuthii cu instrumente de chirurgia si diferite obiecte de pansamentu; dlu Mihu Toma din Severin a oferitu gratis nutrimentulu necessaru pentru 10 soldati militiani pe totu timpulu concentrárii in anulú curinte; dn'a Elena Chinesu si dr'a Ana Dumba din Craiova au oferitu armatei cáte 200 dramuri scama fia-care; si in fine — pe care ar fi trebuitu sè-lu punu in loculu

primu — Domnitorulu a daruitu 100,000 franci pentru ecviparea oficieriloru armatei. —f—

II.

Sciri de prin alte diuare.

Rusii au trecut Dunarea! Acest'a e evenimentulu celu mai mare. O depesia din Constantino-pole, cu datulu 15 l. c. anuncia, că unu corpu rusescu, infanteria, cavaleria si artileria, trecându Dunarea, la Potbachi, a intratu in Dobrudgia, unde a urmatu o lupta despre alu careia resultatu inca nu se scie nimica.

Armat'a româna. „Monitorulu“ Romaniei publica comandamentulu si personalulu armatei romane active: Marele cuartieru generalu; siefulu statului maioru: colonelu Slaniceanu George. Antâiulu corpu de armata, comandantu: generalu de brigada Lupu George, siefu de statu maioru: colonelu Boteanu Emanoilu; I divisia, comandantu: colonelu Cerchezu Christodoru, siefu de statu-maioru: locotenentu-colonelulu Algiu Jónu; II divisia, comandantu: colonelu Logadi Jónu, siefu de statu-maioru: locotenentu-colonelulu Voinescu Serghe. Alu doile corpu de armata: comandantu: generalu de brigada Radovici Alexandru, siefu de statu-maioru: colonelulu Pencovici Eustatie; III divisia, comandantu: colonelu Angelescu George, siefu de statu maioru: locotenentu colonelulu Marculescu George; IV divisia, comandantu: generalu de brigada Manu George, siefu de statu-maioru: maioru Carcaletianu Alessandru.

Scirile din Asia, comunicate din isvóre turcesci, anuncia că arip'a drépta a armatei rusesci a fostu batuta la Batun de turci. Perderea rusiloru se ureca la 4—5000; a turciloru la 500. Apoi turcii facu rescolari dinapoi'a armatei rusesci, intre cerchezi; astfelu ingreunéza fórtre inaintarea rusiloru. Polonesii inca se misca; se scie, că in Constantinópole are să se formeze unu corpu de voluntari polonesi, sub conducerea unui polonesu cu numele Zimmermann si actualminte Arthur bey.

Lupt'a de la Oltenitia. Cetimu in „Romanulu“, că in nóptea de 27 spre 28 aprile (9 si 10 maiu) o bateria romana de siese tunuri a mersu de si-a luat situatiune in fati'a Turtucaiei, multu in josu de orasiulu Oltenitia. La 4 óre tóte bateriile din Turtucaia au inceputu focurile a supra bateriei romane, care response si ea. Inse foculu turciloru erá reu indreptatu, tóte bombele treceau pe de-a supra bateriei romane in câmpulu deschisu. In Oltenitia n'au ajunsu decátu 2—3 obuse, si n'au facutu nici unu reu. Peste putinu se vediu in Turtucaia incendiu in dóue parti. In acestu timpu sosira dóue monitóre turcesci, cari inceputa să bombardeze bateri'a romana in cósta. Acest'a response vigurosu atâtu ambeloru monitóre, câtu si focuriloru din Turtucaia. In fine, dupa vr'o 450 de focuri din partea baterieloru turcesci, 200 din partea celei române, bombardarea a incetatu de ambele parti pe la 7½ óre. In dóue rânduri orasienii din Turtucaia au redicatu stégulu albu, semnulu, că tunurile române au facutu pagube mari.

Explosiunea unui monitoru turcescu. „Romanulu“ din 1/13 maiu descrie intempleria acest'a asiá: „Se scie, că de mai multu timpu bateriele rusesci prinsesera in faci'a Brailei cincii vapóre cuirasate, in faci'a tunurilor lor, silindu-le a se retrage la

Ghecet, pe Dunarea vechia, unde erau amenintiate a remané pe uscatu prin retragerea apelor, de óre ce apele erau fórtre mari candu intrasera si numai multiamita acestei impregiurári putusera gasi destula apa in matc'a vechia a Dunarei. Astu-felu monitórele turcesci erau nevoite să iésa din positiunea in care se aflau, si neputendu iesi pe matc'a vechia, de óre ce in susu nu erá destula apa, trebuiau să tréca prin faci'a Brailei, unde le acceptau bateriele rusesci cu tunuri mari aduse a nume. Dupa mai multe încercári ale comandantulu turcu de-a scapá din positiunea in care lu-prinsesera bateriele ruse, încercári neisbutite, ieri facu o ultima încercare. Indata ce monitórele inceputa a se miscá, avendu in capu pe celu mai mare dintre dinsele, purtandu pe comandantulu Kesim bey, si dóue sute ómeni, bateriele rusesci deschisera unu focu teribilu a supra lor. Foculu incepu la 2 óre jumetate si la 3 monitorulu celu mai mare isbitu de bombele rusesci, sariá in aeru prin aprinderea ierbariei de cãtra unu obusu rusescu. Explosiunea sfarimá vasulu in bucãti si nimicì totu echipagiulu impreuna cu comandantulu, intr'unu momentu. Dunarea inghiti totu. Celelalte monitóre, sdruncinate si ingrozite, fugira in susu pe matc'a vechia. Rusii tramisesera atunci dóue vaporasie, cari readusera drapelulu vasului sfarimatu, pe care lu-regasira, si unu prisionieru greu ranitu care declará, că pe monitoru se aflau 200 ómeni, patru tunuri de unu calibru monstruosu si comandantulu Kesim bey.

Bombardarea intre Calafatu si Vidinu s'a inceputu la 26 aprile (8 maiu) la dóue óre dupa miédiadi. Despre acest'a „Timpulu“ scie urmatórele: „De la antâiele focuri ale forturiloru Vidinului României au insciintiatu pe turci, că nu este nici unu soldatu strainu in Calafatu si că trebuie să inceteze. Turcii au urmatu bombardarea, inse fara să se feliçite de resultatu. La inceputu obusurile lor cadeau mai tóte in Dunare. Din contra, mai cu séma, dóue tunuri române au sferimatu vasele turcesci din portu si au aprinsu partea Vidinului din josulu Dunarii.“ Comandantulu trupeloru romane a fostu colonelulu Cerchez. Unu corespundinte alu „Pressei“ din Bucuresci, scie, că in diu'a urmatóre, la órele 6 de deminétia, turcii inceputa canonad'a de nou, si aceea urmá inca si la 12 óre. Armat'a din Craiova tóta a pornitu spre Calafatu.

Marele duce Nicolae in Ploesci a sositu la 2/14 l. c. la 9 óre deminétia. Domnitorulu Carolu a sositu acolo dupa miédiadi la 2 óre. Marele duce Nicolae lu-asteptá la gara. Indata ce a sositu — dice „Romanulu“ — s'au imbratisiatu, apoi ducele a invitatu pe principele in trasura, mergându impreuna la cas'a dlui Cantili, pregatita pentru primirea Domnitorului. In timpu d'aprópe o óra au statu impreuna. La 3 óre Domnitorulu a 'ntorsu visit'a marelui duce. La 4½ óre Domnitorulu s'a rentorsu la Bucuresci.

Unu vaporu austriacu prinsu „Romanulu“ scie, că in dreptulu satului Ciuperceni unu regimentu romanescu a cuprinsu unu vaporu austriacu. Capitanulu bastimentulu nu voi să declare, cu ce intentiune caletoria fara bandhiera. Cãti-va mateloti au facutu inse marturisire, din care resulta, că acestu vaporu facea serviciu pentru turci. Numitululu diuaru adauge, că batelulu prinsu este unu batelu de resbelu construitu la Pesta pentru serviciulu Turciei. Elu

caută să cobóre Dunarea, spre a fi predatu la destinațiune.

III.

Depesie telegrafice.

Bucuresci 15 maiu. Marele duce Nicolae a sositu aice și a fostu primitu cu pompa mare. La gara statea unu escadronu de onóre de calareți in uniforma de gala cu musica. Inaintea palatului Domnescu asceptá unu regimentu de infanteria. Pe cale, de la gara pana la palatu, gendarmeri'a formá unu spalieru. Publiculu civilu nu putú să intre pe peronu. Domnulu și Dómn'a, toti ministrii și oficialii curtii, mitropolitulu cu clerulu intregu și amploiatii consulatului russescu erau de fatia. Marele duce Nicolae imbratișiá pe principele Carol, sarutá mân'a principessei, și recomandá fiulu, salutá damele de onóre, apoi oferí principessei bratiulu și pasi de-a lungulu frontului escadronului de onóre catra mitropolitulu, pe candu principele Carol insotiá pe fiulu marelui duce. — Mitropolitulu intinse marelui duce bibli'a, crucea și ap'a santita, și rosti unu cuventu de intimpinare, care durá unu patraru de óra. Marele duce respunse scurtu, și fara să adreseze cuiua vr'o vorba, se urcá dimpreuna cu principess'a in trasura și plecá spre palatu; principele Carol și fiulu marelui duce i urmau in alta trasura. Publiculu erá adunatu in numeru fórte mare pe strade și salutá pe óspeti in tacere. La palatu urmá unu dejunu. Dupa miédiadi marele duce se rentórese.

Bucuresci 16 maiu. Camer'a a votatu pentru intretinerea armatei unu creditu de diece milióne. Eri a avutu locu intre Turtucaia și Oltenitia o canonada, care a duratu dóue óre. Marele duce Nicolae primi afara de represintantii coloniei russesci și pe agentii russesci, precum și pe membrii coloniei bulgare din Roman'a. Intre marele duce și intre principele Carol domniá in decursulu visitei cordialitatea cea mai intima; inaintea palatului Domnescu s'a adunatu o multíme de poporu, care a salutatu pe ambii principii.

Bucuresci 16 maiu. Eri tóta diu'a s'a auditu o canonada intre Calafatu și Vidinu.

Bucuresci 16 maiu. In cele din urma lupte ale artileriei intre Calafatu și Vidinu Românií perdura 110 morti și raniti.

CE E NOU?

Tiarulu russescu. In nrulu presinte publicámu portretulu tiarului russescu, Alessandru II. Importanti'a eveneminteloru ce se petrecu acuma la Dunare atragu atentiunea lumei a supra domnitorului Rusiloru. Éta caus'a, pentru care i publicámu și noi portretulu, precum amu publicatu si alu sultanului. Sè adaugemu și câte-va schitie biografice. Tiarulu fu nascutu la 1818, s'a urcatu pe tronu la 1855. S'a inorsatu la 1841 cu Maria Alessandrovna, fiic'a marelui duce de Hessen Ludovicu II. Si are siese fii.

Domnitorulu Carol I a respunse prin termini fórte patriotici la adress'a camerei deputatiloru, și incheiá prin aceste cuvinte: „Fiti incredintiati, dloru

deputati, cá voiu sci a corespunde increderii ce natiunea a pusu in mine; cá Domnu alu Romaniloru, in totu timpulu și in tóta impregiurarea, voiu lucrá romanesc!“ Ér in respunsulu Domnitorului la adress'a senatului, gasimu aceste cuvinte: „Am convinctiunea, cá jun'a nóstra armata, luându povatia de la faptele stramosiesci, prin viteji'a sa, va dovedi, cá este démna urmasia a acelorostiri române, cari secolu intregi au aperatu civilisatiunea crestina la portile Orientului.“

Dómn'a Romaniei cu ocasiunea dilei sale onomastice a primitu o telegrama din Galati de la marele duce Nicolae, prin care i adresá omagele și felicitárrile sale. Mari'a sa a respunse marelui duce. Respunsulu a sositu la Galati, pe candu Alteti'a sa se aflá la prândiu, la care erau invitati prefectulu și primarulu orasiului Galati. Marele duce a redicatu cu acésta ocasiune unu toastu in sanetatea Domnitorului și Dómnai și pentru prosperitatea Romaniei. Ostirile russesci au asistatu, in diferite garnisóne, la TeDeum ce se celebrá de autoritáțile române in onóra Dómnai.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Simeonu Calutiu, advocatu in Muresieni, la 6 maiu si-a serbatu cununi'a cu domnisiór'a Maria Aurelia Gaetanu, fiic'a dlui Nicolae Gaetanu, jude de tab'l'a regésca in pensiune și de presentu advocatu in Aiudu.

Dlu dr. Aurelu Isacu, advocatu in Clusiu, si-a incredintiatu de socia pe domnisiór'a Elisabeta Rosiescu, fiic'a dlui Vasiliu Rosiescu protopopu in Clusiu.

Dlu Toma Stanca, negutiatoriu in Ticvaniu mare, la 22 aprile n. si-a serbatu cununi'a cu dsiór'a Elisabeta Botosiu din Cacova.

Voci din publicu.*Multiamita publica.*

Societatea „*Petru Maioru*“ a junimei române studióse la universitatea din locu aduce pe langa adevirerea primirii oferteloru generóse de mai in josu -- totu-odata și adânc'a sa multiamita:

a) *Illustrei familii Mocionesci,* defigëndu generosu din partea a patru membrii a ei câte 40 fl. v. a. cá ajutoru anualu;

b) *Institutului de creditu și economii „Albina“* din Sibíiu, binevoindu a votá in favorulu Societátií „P. M.“ o suma de 50 fl;

c) *Es. Sale Dr. I. Vancea de Butessa A.-Eppu-* lui gr. cat. din Blasiu, intindiendu-ne mana de ajutoriu 20 fl;

d) nu mai putínu si *II. Sale Parintelui I. Poparu, Episcopului gr. or. din Caransebesiu,* asemenea ajutandu-ne Societatea cu 20 fl.

Deci acestoru generosi și illustri Mecenati ai sei Societatea „P. M.“ se grabesce a le esprime respectuosu inca odata multiamit'a și recunoscinti'a sa cea mai víu simtita.

Budapesta 4/16 maiu 1877.

Iosifu Vulcanu
presiedinte.

G. Ocasiu
secret.

Proprietariu, redactoru respundietoriu și editoriu: **IOSIFU VULCANU.**